

ระเบียบคณะกรรมการอัยการ

ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการสอบสวนชั้นต้น

กรณีข้าราชการอัยการถูกกล่าวหาหรือเป็นที่สงสัยว่ากระทำผิดวินัย และการรายงาน

ผลการสอบสวนชั้นต้นที่ปรากฏว่ามีมูลเป็นกรณีกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง

พ.ศ. ๒๕๕๔

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดให้มีระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการสอบสวนชั้นต้น กรณีข้าราชการอัยการถูกกล่าวหาหรือเป็นที่สงสัยว่ากระทำผิดวินัย และการรายงานผลการสอบสวนชั้นต้นที่ปรากฏว่ามีมูลเป็นกรณีกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗๔ วรรคสอง และมาตรา ๗๕ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๓ อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๑ และมาตรา ๔๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย คณะกรรมการอัยการจึงออกระเบียบ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบคณะกรรมการอัยการว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการสอบสวนชั้นต้นกรณีข้าราชการอัยการถูกกล่าวหาหรือเป็นที่สงสัยว่ากระทำผิดวินัย และการรายงานผลการสอบสวนชั้นต้นที่ปรากฏว่ามีมูลเป็นกรณีกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง พ.ศ. ๒๕๕๔”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ผู้บังคับบัญชาดังต่อไปนี้ มีอำนาจดำเนินการสอบสวนชั้นต้น

(๑) อัยการสูงสุด สำหรับข้าราชการอัยการทุกตำแหน่ง ยกเว้นรองอัยการสูงสุด

(๒) อธิบดีอัยการ อธิบดีอัยการภาค หรืออัยการจังหวัด สำหรับข้าราชการอัยการทุกตำแหน่ง ซึ่งอยู่ในบังคับบัญชา

ข้อ ๔ เมื่อข้าราชการอัยการผู้ใดถูกกล่าวหาหรือมีกรณีเป็นที่สงสัยว่ากระทำผิดวินัย ให้ผู้บังคับบัญชาตามข้อ ๓ พิจารณาดำเนินการสอบสวนชั้นต้นเพื่อให้ได้ความจริงและเป็นธรรม โดยมีชกซ้ำ

การดำเนินการสอบสวนชั้นต้นโดยผู้บังคับบัญชาตามข้อ ๓ (๒) ให้ผู้บังคับบัญชาดังกล่าว รายงานสำนักงานอัยการสูงสุดทราบทันที

การกล่าวหาดังต่อไปนี้ ผู้บังคับบัญชาอาจไม่ดำเนินการสอบสวนก็ได้

(๑) การกล่าวหาเป็นบัตรสนเท่ห์ซึ่งไม่มีพยานหลักฐานแวดล้อมปรากฏชัดแจ้ง ตลอดจนไม่ชี้พยานบุคคลแน่นอนพอที่จะสอบสวนได้

(๒) การกล่าวหาไม่มีข้อมูล หรือไม่มีสาระเพียงพอให้สอบสวนหาความจริงได้

ข้อ ๕ ในกรณีที่มีผู้ถูกกล่าวหาหลายคน ถ้าผู้ถูกกล่าวหาบางคนไม่ได้อยู่ในบังคับบัญชาของตน ผู้บังคับบัญชานั้นไม่มีอำนาจดำเนินการสอบสวนขั้นต้น ทั้งนี้ ให้รับรายงานผู้บังคับบัญชาเหนือตนที่มีอำนาจเพื่อพิจารณาดำเนินการ

ข้อ ๖ ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาพิจารณาเห็นว่ากรกล่าวหาหรือกรณีเป็นที่สงสัยว่ากระทำผิดวินัยตามข้อ ๔ เป็นกรณีที่จะดำเนินการสอบสวนได้ ผู้บังคับบัญชาอาจมอบหมายให้ข้าราชการอัยการซึ่งมีอาวุโสไม่ต่ำกว่าผู้ถูกกล่าวหา หรือแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนขั้นต้นเป็นผู้ดำเนินการสอบสวนขั้นต้นแทนก็ได้

ในกรณีที่ไม่มีอำนาจดำเนินการตามวรรคหนึ่งได้ ให้ผู้บังคับบัญชานั้นรายงานผู้บังคับบัญชาเหนือตนที่มีอำนาจเพื่อพิจารณาดำเนินการ

ข้อ ๗ คณะกรรมการสอบสวนขั้นต้นประกอบด้วยประธานกรรมการหนึ่งคนและกรรมการอย่างน้อยอีกสองคนที่เป็นข้าราชการอัยการซึ่งมีอาวุโสไม่ต่ำกว่าผู้ถูกกล่าวหา เว้นแต่มีความจำเป็นจะแต่งตั้งกรรมการจากข้าราชการอัยการซึ่งมีอาวุโสต่ำกว่าผู้ถูกกล่าวหาก็ได้ โดยให้กรรมการคนหนึ่งเป็นเลขานุการ

ในกรณีจำเป็นจะให้มิผู้ช่วยเลขานุการซึ่งเป็นข้าราชการฝ่ายอัยการด้วยก็ได้

เมื่อมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนขั้นต้นแล้ว หากมีเหตุสมควรหรือจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงบุคคลที่ได้รับแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการสอบสวนขั้นต้น ให้ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจแต่งตั้งมีคำสั่งเปลี่ยนแปลงได้และให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับด้วย

การเปลี่ยนแปลงตัวบุคคลที่ได้รับแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการสอบสวนขั้นต้น หรือการเปลี่ยนแปลงตำแหน่ง หรืออาวุโสของบุคคลดังกล่าว ไม่กระทบกระเทือนถึงการแต่งตั้งหรือการสอบสวนขั้นต้น

ข้อ ๘ เมื่อผู้บังคับบัญชาได้มอบหมาย หรือแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนขั้นต้น ให้ผู้บังคับบัญชาแจ้งการมอบหมายหรือคำสั่งแต่งตั้งให้ผู้ได้รับมอบหมายหรือคณะกรรมการสอบสวนขั้นต้นและผู้ถูกกล่าวหาทราบ และให้ผู้ได้รับมอบหมายหรือประธานกรรมการสอบสวนขั้นต้นลงลายมือชื่อและวันเดือนปีที่รับทราบไว้เป็นหลักฐาน

ให้ผู้ได้รับมอบหมายหรือคณะกรรมการสอบสวนขั้นต้นดำเนินการสอบสวน และรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง แล้วสรุปความเห็นรวมทั้งความเห็นแย้งถ้ามี เสนอต่อผู้บังคับบัญชาภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับมอบหมายหรือแต่งตั้ง แล้วแต่กรณี ถ้ามีความจำเป็นซึ่งจะสอบสวนไม่ทันภายในกำหนดเวลานั้น ก็ให้ขออนุมัติต่อผู้บังคับบัญชาขยายเวลาออกไปได้อีกไม่เกินสองครั้งแต่ละครั้งเป็นเวลาไม่เกินสามสิบวัน และต้องแสดงเหตุที่ต้องขยายเวลาไว้ด้วยทุกครั้ง แต่ถ้าขยายเวลาแล้วผู้ได้รับมอบหมายหรือคณะกรรมการสอบสวนขั้นต้นยังสอบสวนไม่เสร็จ ให้รายงานผู้บังคับบัญชาพร้อมแสดงเหตุ ทั้งนี้ ผู้บังคับบัญชาจะให้สอบสวนภายในเวลาที่กำหนดตามที่จำเป็นก็ได้

ข้อ ๙ การดำเนินการสอบสวนขั้นต้นจะทำโดยให้คู่กรณีที่เกี่ยวข้องชี้แจงเรื่องราวเป็นหนังสือ หรือสอบสวนข้อเท็จจริง หรือบันทึกเรื่องราวและความเห็นก็ได้

ห้ามมิให้ผู้ดำเนินการสอบสวนขั้นต้นส่งหนังสือร้องเรียน ถ้ามี ให้แก่ผู้ถูกกล่าวหาแต่ต้องสรุปสาระสำคัญของหนังสือร้องเรียนให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ โดยมีให้แจ้งข้อมูลใดที่จะทำให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบถึงตัวบุคคลผู้ร้องเรียน

ข้อ ๑๐ ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาให้ถ้อยคำรับว่าได้กระทำการตามที่ถูกกล่าวหา ให้ผู้ดำเนินการสอบสวนขั้นต้นบันทึกถ้อยคำรับ รวมทั้งเหตุผล สาเหตุแห่งการกระทำ และข้อเท็จจริงอื่นที่เกี่ยวข้องไว้ ในกรณีนี้ผู้ดำเนินการสอบสวนขั้นต้นจะไม่ทำการสอบสวนต่อไปก็ได้ หรือจะสอบสวนต่อไปตามควร เพื่อทราบข้อเท็จจริงและพฤติการณ์เกี่ยวกับเรื่องที่กล่าวหาก็ได้

ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหามิได้ให้ถ้อยคำรับสารภาพ ให้ผู้ดำเนินการสอบสวนขั้นต้นดำเนินการสอบสวนเพื่อรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับข้อกล่าวหาต่อไป

ให้ผู้ดำเนินการสอบสวนขั้นต้นสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาเท่าที่มีให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ โดยไม่ต้องระบุชื่อพยาน เพื่อให้ผู้ถูกกล่าวหามีโอกาสที่จะได้ทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอ

ข้อ ๑๑ ให้ผู้ดำเนินการสอบสวนขั้นต้นให้โอกาสแก่ผู้ถูกกล่าวหาที่จะชี้แจง ตลอดจนนำพยานหลักฐานเข้าสืบแก้ข้อกล่าวหาได้ ทั้งนี้ ภายในกำหนดระยะเวลาอันสมควร โดยผู้ถูกกล่าวหาจะนำพยานหลักฐานมาเอง หรือจะขอให้ผู้ดำเนินการสอบสวนเรียกพยานหลักฐานนั้นมาก็ได้

หากผู้ดำเนินการสอบสวนขั้นต้นเห็นว่า การสอบสวนพยานหลักฐานใดจะทำให้การสอบสวนข้อเท็จจริงในขั้นต้นต้องล่าช้าไปโดยไม่จำเป็น หรือมิใช่พยานหลักฐานในประเด็นสำคัญ ผู้ดำเนินการสอบสวนขั้นต้นจะงดการสอบสวนพยานหลักฐานนั้นเสียก็ได้ แต่ต้องบันทึกเหตุอันสมควรไว้ในสำนวนการสอบสวนขั้นต้น

ข้อ ๑๒ ให้ผู้ดำเนินการสอบสวนขั้นต้นทำรายงานการสอบสวน โดยสรุปข้อเท็จจริงพร้อมทั้งแสดงความเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดวินัยกรณีใดหรือไม่ ตามมาตราใด และควรลงโทษสถานใด ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ

ข้อ ๑๓ ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาตามข้อ ๓ พิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ถูกกล่าวหามิได้กระทำผิดวินัย หรือการกระทำของผู้ถูกกล่าวหาไม่เป็นความผิดวินัย ให้สั่งยุติเรื่อง แล้วรายงานอัยการสูงสุดเพื่อทราบและพิจารณา แต่ถ้าผู้บังคับบัญชาเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรง ให้รายงานตามลำดับถึงอัยการสูงสุดเพื่อเสนอคณะกรรมการอัยการพิจารณา

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการทางวินัย อัยการสูงสุดอาจสั่งให้ผู้บังคับบัญชาตามวรรคหนึ่งดำเนินการสอบสวนขั้นต้นเพิ่มเติมก็ได้

การรายงานตามลำดับถึงอัยการสูงสุดตามวรรคหนึ่ง หากอัยการสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้กระทำผิดวินัยหรือการกระทำของผู้ถูกกล่าวหาไม่เป็นความผิดวินัย ให้สั่งยุติเรื่องได้ หรือหากเห็นว่าเป็นกรณีกระทำผิดวินัยเล็กน้อยและมีเหตุอันควรงดโทษ จะงดโทษให้โดยให้ทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือหรือว่ากล่าวตักเตือนก็ได้

ข้อ ๑๔ ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาตามข้อ ๓ เห็นว่าการกระทำของผู้ถูกกล่าวหาเป็นกรณีกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้ผู้บังคับบัญชาผู้ดำเนินการสอบสวนชั้นต้นสรุปข้อเท็จจริง ทั้งแสดงความคิดเห็นว่ามีมูลเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงกรณีใด ตามมาตราใด ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ แล้วให้รายงานตามลำดับถึงอัยการสูงสุด

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการทางวินัย อัยการสูงสุดอาจสั่งให้ผู้บังคับบัญชาตามวรรคหนึ่งดำเนินการสอบสวนชั้นต้นเพิ่มเติมก็ได้

หากอัยการสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้กระทำผิดวินัยหรือการกระทำของผู้ถูกกล่าวหาไม่มีความผิดวินัย ให้ส่งยุติเรื่องได้ หรือหากเห็นว่าเป็นกรณีกระทำผิดวินัยเล็กน้อยและมีเหตุอันควรงดโทษ จะงดโทษให้โดยให้ทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือหรือว่ากล่าวตักเตือนก็ได้

ข้อ ๑๕ ในกรณีที่อัยการสูงสุดเห็นว่าการกระทำของผู้ถูกกล่าวหาตามข้อ ๑๓ หรือข้อ ๑๔ มีมูลเป็นกรณีกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้รายงานประธานคณะกรรมการอัยการ เพื่อเสนอคณะกรรมการอัยการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทำการสอบสวนต่อไป โดยให้สำนักงานคณะกรรมการอัยการเสนอแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนด้วย

ข้อ ๑๖ เมื่อผู้บังคับบัญชาตามข้อ ๓ ได้ดำเนินการสอบสวนชั้นต้นแล้วเห็นว่าข้าราชการอัยการนั้นกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงและเป็นกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง ตามข้อกำหนดคณะกรรมการอัยการว่าด้วยความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง หรือได้ให้ถ้อยคำรับสารภาพเป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชา ให้รับรายงานตามลำดับจนถึงอัยการสูงสุด เพื่อนำเสนอประธานคณะกรรมการอัยการดำเนินการตามมาตรา ๗๙ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๓ ต่อไป

ข้อ ๑๗ การดำเนินการสอบสวนชั้นต้นที่กระทำไปโดยถูกต้องตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ พ.ศ. ๒๕๒๑ ให้ถือว่าเป็นอันสมบูรณ์และเป็นการสอบสวนชั้นต้นตามระเบียบนี้ ถ้ากรณียังค้างระหว่างการดำเนินการใด ก็ให้ดำเนินการต่อไปจนกว่าจะเสร็จ แต่การพิจารณาและการส่งลงโทษให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๓

ข้อ ๑๘ ให้คณะกรรมการอัยการมีอำนาจตีความและวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้

ข้อ ๑๙ ให้อัยการสูงสุดรักษาการตามระเบียบนี้

บรรดาระเบียบ ข้อกำหนด ประกาศ และคำสั่งอื่นใดซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ประกาศ ณ วันที่ ๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

จุลสิงห์ วสันตสิงห์

อัยการสูงสุด

ประธานคณะกรรมการอัยการ